

GRÆNSEFORENINGEN
FOR EN ÅBEN DANSKHED

Resultataftale 2019

mellem

Grænseforeningen

og

Sydslesvigudvalget

1. Indledning

Denne resultataftale er indgået mellem Sydslesvigudvalget og Grænseforeningen. Resultataftalen omfatter dele af Grænseforeningens virke i perioden 1. januar 2019 til 31. december 2019, jf. § 5 stk. 2 i Lov om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig.

I aftalen er der formuleret konkrete resultatkrav for Grænseforeningen baseret på foreningens egne formulerede formål og målsætninger. Sydslesvigudvalgets driftstilskud udgør sammen med foreningens øvrige indtægter den økonomiske ramme, inden for hvilken Grænseforeningen skal opfylde resultataftalen.

Resultataftalen indgås med det formål at støtte Grænseforeningens folkeoplysende arbejde for at udbrede kendskabet til grænselandets forhold og for at sikre, at prioriteringen af tilskuddet fra Sydslesvigudvalget sker på et så oplyst grundlag som muligt.

Resultataftalen er ikke retligt bindende. Ifølge Lov om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig har Grænseforeningen alene driftsansvaret for egen virksomhed.

2. Præsentation af Grænseforeningen

2.1. Baggrund

Grænseforeningen blev oprettet 2. november 1920 ved en sammenslutning af sønderjyske foreninger fra hele landet. Indtil tiden efter 1945 havde foreningen navnet ”Grænseforeningen, Sønderjyske Foreningers Fællesraad”.

Som følge af spændingerne i grænselandet, navnlig efter 1933, voksede tilslutningen til Grænseforeningen. Frem til 2. verdenskrig havde foreningen 100.000 medlemmer fordelt på ca. 200 lokalforeninger. Foreningen oplevede den største medlemstilslutning i 1949. Her havde foreningen 200.000 medlemmer fordelt på 400 lokalforeninger. Siden midten af 1950'erne og parallelt med afspændingen i forhold til Tyskland er Grænseforeningens medlemstal gået tilbage og har i øjeblikket et niveau på ca. 12.000.

Grænseforeningen stod især i efterkrigsårene for indsamling af meget betydelige beløb til mindretallets kulturelle og pædagogiske arbejde. Det skete i en tæt dialog med Femmandsudvalget og ved at ca. 25 % af statens bevilling til det kulturelle arbejde i Sydslesvig helt frem til 2009 blev formidlet via Grænseforeningen

Efter årtusindskiftet og især efter den sidste store donation i 2002-2004 på 5,2 mio. kr. til et udendørs idrætsanlæg ved Idrætshallen i Flensborg

indledte Grænseforeningen en langsom omstilling fra primært pengeindsamlende til primært folkeoplysende organisation.

Grænseforeningen modtog i 2018 et driftstilskud på **3.325.000** kr. hertil fra Sydslesvigudvalget.

2.2. Organisation, medlemmer og personale

Grænseforeningen er paraplyorganisation for 62 selvstændige og lokale grænseforeninger med egne vedtægter, generalforsamling m.v. Hovedforeningens sekretariat støtter lokalforeningernes arbejde på en række områder såsom administration af medlemskartotek, opkrævning af kontingent, udarbejdelse og udsendelse af foreningsprogrammer, udsendelse af nyhedsbreve, afholdelse af diverse møder og kurser, hjælp til ture til Sydslesvig og udgivelse af medlemsbladet Grænsen.

Hovedforeningens øverste myndighed er Sendemandsmødet, hvor de delegerede vælger foreningens formand og bestyrelse. Af de i alt 17 bestyrelsesmedlemmer repræsenterer de 11 de fem regioner Syddanmark, Midtjylland, Nordjylland, Sjælland og Hovedstaden. Grænseforeningen Ungdom (GFU) har to repræsentanter i bestyrelsen. De øvrige fire er formanden, Jens Andresen, som vælges særskilt og tre ressourcepersoner, som udpeges af bestyrelsen.

Bestyrelsen fører gennem formanden tilsyn med foreningens administration og daglige ledelse, der varetages af foreningens sekretariat i København. Sekretariatet har 10,2 fuldtids medarbejdere (inkl. ungdomspraktikanter), og det ledes af generalsekretær Knud-Erik Therkelsen.

I 2017 er medlemskontingentet til hovedforeningen 120 kr. pr. husstand. Medlemskontingentet har været uændret siden 2010.

2.3 Nøgletal 2015-2018

Tabel 1. Udviklingen i medlemstal

	2015	2016	2017	2018
Lokale grænseforeninger	68	62	60	60
Enkeltpersoner	12.071	11.897	11.200	11.173
Andre	57	56	53	47
Uddannelsesinstitutioner	171	153	148	156
I alt	12.299	12.106	11.461	11.376

Tabel 2. Udvikling i tilskuddet fra den danske stat - Sydslesvigudvalget

(1.000 kr. løbende priser)	2015	2016	2017	2018	2019
Driftstilskud:	3.237	3.259	3.279	3.325	3.355
<i>Grænseforeningens kommunikation</i>	1.546	1.434	1.500	1.521	1.583
<i>Sydslesvigske Børns Ferierejser - Eleundveksling</i>	626	782	729	739	726
<i>Grænselandet og undervisning</i>	893	847	873	885	869
<i>13. årgangs informationsbesøg i København</i>	172	163	177	180	177
Projekttilskud i alt	175	730	1.578	1.576	1.265
Sydslesvig – steder og mennesker	175				
Feriebørn 2.0		730	935	920	
Feriebørn 2.1					475
Folkemøde på Bornholm			643	656	684
J-Lab					106

Tabel 3. Udviklingen i antal medarbejdere

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Faste medarbejdere	7,8	7,5	8,0	8,2	8,2	10,55	10,35
Projektmedarbejdere	0,5	0	0	1,3	1,5	1,25	0,25

Ungdomspraktikanter	0,8	0,7	0,5	1,1	1,0	1,0	1,0
I alt	9,1	8,2	8,5	10,6	10,7	12,8	11,6

2.4. Grænseforeningens hovedopgaver og målsætninger

Grænseforeningens centrale opgave er oplysning om det danske mindretal. Denne oplysning er tidligere sket med udgangspunkt i en national-historisk dagsorden, hvor modsætning og afgrænsning til vores tyske nabo spillede en væsentlig rolle. Grænseforeningen havde i 1949 200.000 medlemmer. Siden har medlemstallet, som også må være et udtryk for danskernes engagement i det danske mindretal, været konstant faldende og har nu nået et niveau på ca. 11.200. Undersøgelser har vist, at det generelle vidensniveau er dramatisk faldende, men Grænseforeningen ser det fortsat som en nøgleopgave at løfte vidensniveauet via en række forskellige indsats, som beskrives nedenfor.

For at gøre dette har foreningen gennem de senere år indledt en omstilling af oplysningsindsatsen, således at mindretallet ikke alene ansues som et resultat af historiske begivenheder, men også som en aktiv og engageret medspiller i forhold til de udfordringer, det danske folk står over for i en mere og mere globaliseret verden.

Grænseforeningens omstilling bygger på det synspunkt, at det moderne samfund kan finde megen inspiration til løsning af sine udfordringer i erfaringerne fra det dansk-tyske grænselands årtusindlange historie. Grænselandets har fået fornyet aktualitet med sine mange kulturmøder i en verden, hvor demokratiet samt respekten for mindretal udfordres af globalisering.

Grænseforeningen ønsker at bidrage til fastholdelse af centrale erfaringer og fælles værdier fra den historiske dagsorden som f.eks. demokrati, frisind og mindretalsbeskyttelse samt den stærkeste markør af alle, det danske sprog, som også i en globaliseret verden bør være komplet og samfunds bærende.

Når dansk sprog, kultur og danskhed omtales i Grænseforeningens formålsparagraf, forstår vi disse begreber som centrale værdier for det fællesskab, vi har med hinanden, før vi bliver politisk uenige. Vi er i Grænseforeningen optaget af, at symboler for dette fællesskab som f.eks. Dannebrog, kongehuset og Dybbøl Mølle overlever, ikke blot som bærere af en fælles historie, men også som kim til en fælles fremtid. Det samme gælder naturligvis, og helt konkret, det danske mindretal i Sydslesvig.

Dansk identitet er hverken endimensional eller eksklusiv. ”Danskerne findes i mange modeller”, som Ebbe Kløvedal Reich skriver, herunder som mennesker på vej til en ny identitet og mennesker med flere identiteter og flere sprog.

Grænseforeningens oplysningsvirksomhed om det danske mindretal hviler på en balance mellem tradition og fornyelse i den vanskelige og følel-

sesladede identitetsdebat. Foreningens oplysningsprojekter henter erfaringer i historien og bruger dem i den aktuelle sammenhæng.

Hermed er bredden i Grænseforeningens hovedopgaver og målsætninger markeret. De helt konkrete opgaver er beskrevet i Grænseforeningens handlingsplan for 2017 (bilag 2).

3. Økonomi

Til løsning af opgaveporteføljen havde Grænseforeningen i 2017 indtægter for i alt 23.459.000 kr. Indtægterne fremgår af tabellen herunder:

(1.000 kr.)	Regnskabstal 2017		Budgettal 2018	
	DKK	Andel	DKK	Andel
Bidragssyder				
Kontingenter	703	3,0	603	4,6
Private gaver og arv	6.049	25,8	1.057	8,0
Tilskud fra fonde og legater	7.707	32,9	3.955	29,9
Offentlige tilskud	3.447	14,7	3.475	26,3
Resultataftale Sydslesvigudvalget	3.279		3.325	
Tilskud fra Tips og Lotto	168		150	
Øvrige indtægter	5	0,0	50	0,4
Projektmidler	1.575	6,5	1.576	11,9
Modtagne midler til videreformidling *)	1.973	8,5	0	0
Finansielle poster	2.000	8,6	2.502	18,9
I alt	23.459	100,0	13.218	100,0

*) Modtagne midler til videreformidling er ikke medtaget i budgettet, da beløbet ingen driftsmæssig betydning har (indtægt = udgift).

4. Konkrete mål for aktiviteter omfattet af resultataftalen

Resultataftalen omfatter fire afgrænsede aktivitetsområder under overskriften ”Oplysning i Danmark om grænselandets forhold”, nemlig

- 4.1 Grænseforeningens kommunikation
- 4.2 Sydslesvigske Børns Ferierejser – Ellevudveksling.
- 4.3 Grænselandet og undervisning
- 4.4 13. årgangs informationsbesøg i København

4.1. Grænseforeningens kommunikation

Denne del af resultataftalen har til formål at fastholde og styrke Grænseforeningens kommunikationsindsats, der understøtter Grænseforeningens formål som folkeoplysende organisation: At støtte danskheden i grænselandet under sloganet: For en åben danskhed. Dertil at oplyse om det danske mindretal og grænselandet i Danmark. Dette skal ske ved

- 1) at yde tilskud til den journalistiske og redaktionelle indsats på www.graenseforeningen.dk og de sociale medier
- 2) at yde tilskud til journalistisk og redaktionel indsats i magasinet Grænsen samt trykning og distribution af samme og
- 3) at yde tilskud til udarbejdelse og distribution af Grænseforeningens nyhedsbrev

Grænseforeningen har som en del af sit formål at udbrede kendskabet til det danske mindretal og grænselandets forhold i det hele taget. Det sker bl.a. gennem Grænseforeningens kommunikationsindsats.

Grænseforeningens kommunikationsplatforme

Grænseforeningens kommunikationsindsats sker dels via www.graenseforeningen.dk og de sociale medier og dels gennem magasinet Grænsen.

Der skrives og udsendes nyheder om aktuelle emner, der vedrører det danske mindretal og grænselandet m.m. ca. tre gange om ugen. Nyhederne bliver offentliggjort på nyhedsfeed på www.graenseforeningen.dk og på Facebook, med link til hjemmesiden.

På www.graenseforeningen.dk og Facebook offentliggøres endvidere artiklerne fra magasinet Grænsen.

Nyhedsbrev og leksikon

Hver anden fredag udsendes Grænseforeningens nyhedsbrev til nyhedsbrevets abonnenter, herunder bl.a. Grænseforeningens medlemmer, en række beslutningstagere og interessenter, der tilmelder sig nyhedsbrevet på messer, folkemøder og festivaler, hvor Grænseforeningen er til stede, og på www.graenseforeningen.dk. Nyhedsbrevet indeholder de mest aktuelle og relevante nyheder fra de forgangne to uger.

Det digitale leksikon om grænselandet, som Grænseforeningen står bag, findes også på www.graenseforeningen.dk. Her kan søges oplysning om specifikke emner, personer, begivenheder, kildetekster m.v. med relation til grænselandets forhold. Det digitale leksikon er suppleret og fagligt styrket ved at det kulturhistoriske leksikon "Sønderjylland A-Å" er fuldt integreret.

Magasinet Grænsen

Magasinet Grænsen skrives og redigeres under en fri redaktionel ledelse. Der bringes journalistiske artikler inden for ovennævnte emnekreds og med yderligere perspektiverende leder, analyser, kommentarer samt bog-anmeldelser m.m. Grænsen har undertitlen "magasin om mindretal, sprog og kultur". Magasinet har et sidetal på minimum 32 sider og udkommer seks gange årligt til ca. 8.000 husstande og udsendes endvidere

til ca. 500 meningsdannere, medier, politikere, uddannelsessteder m.v. Grænsen kan også downloades direkte fra Grænseforeningens hjemmeside.

En samlet medieplatform

Grænseforeningens kommunikationsindsats går ud på at skabe et sammenhængende univers, hvor brugerne kan lade sig informere og inspirere til at søge yderligere oplysning om det danske mindretal og grænselandet. Der stiles imod størst mulig synergi mellem de forskellige medieplatforme. Der arbejdes målrettet med at øge indsatsen på de sociale medier, herunder især Facebook, for dels at nå bredere ud med oplysningsindsatsen og skabe et tilhørsforhold hos brugerne, og dels via Facebook at skabe størst mulig trafik til www.grænseforeningen.dk og hele Grænseforeningens onlineunivers, der også omfatter bl.a. undervisningssitet IetGrænseland og hjemmesiden for Grænseforeningens Elevambassadører samt hjemmesiden for Grænseforeningens Kulturmødeambassadører..

Synergien mellem de forskellige medieplatforme kommer bl.a. til udtryk ved, at der kan linkes på kryds og tværs mellem nyheder, temaer og artikler i Grænsen.

Formålet er, at Grænseforeningens medlemmer, den almindelige dansker, herunder ikke mindst gymnasieelever, lærere og andre, der benytter Grænseforeningens medieplatforme i uddannelsessammenhæng, samt politikere og øvrige meningsdannere bliver oplyst på en kvalificeret måde om det danske mindretal og grænselandets forhold samt de deraf afledte emnekredse inden for danskhed, historie, identitet, kulturmøde, sprog og kultur. Formålet er også, at de regionale og landsdækkende medier kan benytte universet, når de skriver artikler og lave radio- og tv-indslag om ovennævnte emnekreds.

Øget trafik og udbredelse

Trafikken på de sociale medier lader sig måle via Google Analytics for så vidt angår www.grænseforeningen.dk, Facebook for så vidt angår likes og delinger på Facebook og Campaign Monitor for så vidt angår Grænseforeningens nyhedsbrev.

Der er på alle digitale platforme tale om en kontinuerlig stigning fra 2017 til 2018 i henholdsvis antal besøgende på sitet, likes og delinger på Facebook og antal modtagere af Grænseforeningens nyhedsbrev.

Der arbejdes på at fortsætte den positive udvikling på de sociale medier og magasinet Grænsen i 2019. Der vil blive iværksat en ændring af strukturen på www.grænseforeningen.dk så bl.a. gymnasieelever og studeren-

de lettere kan gøre brug af bl.a. temaartikler, der er egnede til brug i studiensammenhæng.

I 2017 var der en tilbagegang på de Grænseforeningens hjemmeside, hvilket skyldtes, at CMS-systemet bag hjemmesiden var forældet. Vi har imødegået tilbagegangen i slutningen af 2017 ved at gå fra CMS-systemet Drupal 6 til Drupal 8, der inkluderer tilpasset visning af hjemmesiden på mobile enheder, ligesom vi i maj 2018 har ændret til en sikker forbindelse på en https-server. Begge tiltag skulle bevirke, at Grænseforeningens artikler kommer længere op blandt Googles søgeresultater, så den positive udvikling med øget trafik og udbredelse kan fortsætte i 2019.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.	Bemærkninger
4.1.1 Administration af grænseforeningen.dk og sociale medier	<p>Researche, skrive og redigere nyheder, finde fotos. Offentliggøre nyheder på grænseforeningen.dk og Facebook</p> <p>Udvikle Grænseforeningens synlighed på de sociale medier ved at producere medierelevant indhold, f.eks. film og grafik.</p>	<p>150.000 besøgende på www.graenseforeningen.dk</p> <p>3 nyheder om ugen / 138 nyheder om året</p> <p>Gennem opslag nå 200.000 personer/år på Facebook</p> <p>2.500 likes på Grænseforeningens Facebook-side</p>		<p>Grundet vanskelighederne med et forældet CMS-system i 2017 er væksten i antal besøgende gået tilbage. Vi arbejder på at vende den udvikling.</p> <p>Den uheldige udvikling på hjemmesiden i 2017 har vi forsøgt at kompensere for ved en ekstra indsats på Facebook. På baggrund af en yderst positiv udvikling fordobler vi resultatmålet for antal</p>

	<p>Skrive indlæg på Facebook med præsentation af nyheder</p> <p>Lægge artikler fra magasinet Grænsen på grænseforeningen.dk som temaartikler. Link til temaartikler fra de sociale medier, så der skabes trafik til hjemmesiden</p> <p>Grænseforeningens nyhedsbrev udsendes hver 14. dag/20 gange årligt.</p> <p>Løbende opdatering og udbygning af historisk fremstilling, leksikon m.v.</p>	<p>Medvirkende til øget trafik til Grænseforeningens hjemmeside, jfr. ovennævnte resultatmål på 200.000 besøgende</p> <p>2.500 modtagere af Grænseforeningens nyhedsbrev</p>		<p>nåede personer og skruer væsentligt op for resultatmålet for likes på Facebook i 2019.</p>
4.1.2 Udgivelse af magasinet Grænsen	<p>Skrive, redigere, trykke og distribuere 6 numre af Grænsen</p>	<p>6 udgivelser å minimum 32 sider til 8.000 adresser og 500 meningsdannere</p>		
4.1.3 Samlet kommunikationsindsats		<p>Den samlede kommunikationsindsats skal bl.a. resulteret i, at "Det danske mindretal" eller "Grænseforeningen" nævnes i nedennævnte størrelsesorden i Infomedias artikeldatabase:</p> <p>800 gange i lokale/regionale medier</p> <p>40 gange i lands-</p>		

		dækkende medier 500 gange i internetmedier/webkilder.		
I alt			46, 9	

4.2. Sydslesvigske Børns Ferierejser – Elevudveksling

Denne del af resultataftalen har til formål at fastholde og styrke mødet mellem sydslesvigske og rigsdanske børn gennem Sydslesvigske Børns Ferierejser og elevudveksling, dels for at styrke sydslesvigske børns bånd til danske familier, dels for i Danmark at øge kendskabet til det danske mindretal.

Siden 1919 har sydslesvigske børn været på ferieophold i Danmark. I de første årtier var motivet dobbelt, nemlig for det første at sikre børnene bedre ernæring end de var vant til og for det andet at supplere deres sydslesvigske skolegang ved at give børnene mulighed for at lære en dansk hverdag at kende gennem indkvartering i private hjem. Denne aktivitet har haft enorm betydning for sydslesvigske børns tilknytning til Danmark og dermed også for mindretallets tilknytning til dansk sprog og kultur.

I dag er motivet at give det sydslesvigske barn bedre kendskab til dansk hverdagsliv og sprog, dels at give det rigsdanske barn mulighed for at møde og lære af det sydslesvigske barn. I den sammenhæng er det i de senere år blevet tydeligt, at danske forældres motivation for at få et sydslesvigske ferie barn i stigende grad er ønsket om, at deres eget barn på en overskuelig måde stifter bekendtskab med tysk sprog og kultur. ”Tysk med sikkerhedsnet” er det blevet kaldt af Dansk Skoleforenings direktør.

Efter en lang årrække med stadig færre værtsfamilier i Danmark blev den hidtidige ferie børns aktivitet i 2010 analyseret af Skoleforeningen og Grænseforeningen i fællesskab. Det folkelige engagement havde nået et niveau, som nødvendiggjorde en professionalisering af arbejdet.

Resultatet blev, at Landsforeningen for Sydslesvigske Børns Ferierejser blev nedlagt og erstattet af Arbejdsudvalget for Sydslesvigske Børns Ferierejser med en ny ledelsesstruktur samt en klar ansvarsfordeling mellem samarbejdspartnerne Dansk Skoleforening i Sydslesvig og Grænseforeningen. Samtidig blev det besluttet, at alle værtsfamilier fremover uden undtagelse skal godkendes af de sociale myndigheder og politiet.

Med den nye struktur blev arbejdet for sydslesvigske ferieborn styrket med et halvt årsværk ved at Grænseforeningens foreningskonsulent inden for denne tidsramme engagerer sig i feriebornsarbejdet. Dette sker i tæt samarbejde med Rejsekontoret og under ansvar over for Arbejdsudvalget for Sydslesvigske Børns Ferierejser (sammensat af repræsentanter fra Skoleforeningen og Grænseforeningen) og Grænseforeningens generalsekretær.

Samtidig suppleredes det hidtidige arbejde for at få ferieborn til Danmark med udveksling af skoleborn, således at sydslesvigske born indkvarteres privat og følger skolegangen i en dansk skole i en uge, hvorefter det danske barn rejser med det sydslesvigske barn hjem og følger undervisningen i en dansk skole i Sydslesvig i en uge. I 2010 deltog 28 sydslesvigske elever i denne udveksling og i 2011 51 elever, i 2012 100. 2015 var vi oppe på 135 elever. I 2016 faldt tallet til 126 og 2017 faldt yderligere til 121.

Arbejdet i Danmark har endvidere følgende målsætninger:

- igennem særlige aktiviteter for engagerede værtsfamilier at øge antallet af lokale feriebornskonsulenter,
- at styrke Grænseforeningens lokalforeningers engagement i feriebornsarbejdet. Det tilstræbes, at alle lokalforeninger under Grænseforeningen engagerer sig i feriebornsarbejdet,
- at fortsætte udviklingen af en mere smidig forretningsgang i forbindelse med godkendelse af ferieværter,
- at gennemføre flest mulige gæstelærerbesøg på grundskoler i Danmark,
- at fastholde og udvikle oplysningsaktiviteter i Danmark, både i forhold til den brede offentlighed og i forhold til grundskoler. Det har vist sig, at især de frie skoler engagerer sig i feriebornsaktiviteter, hvorfor vi vil målrette vores oplysningsaktiviteter til disse skoler. Oplysningsaktiviteter omfatter bl.a. et lærerseminar og deltagelse i forberedende forældremøder i forbindelse med lejrskoler i Sydslesvig, hvor muligheden for at modtage eller lave udveksling med et sydslesvigsk ferieborn præsenteres.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.
4.2.1 Overordnet styring		Gennemføre to årlige møder i arbejdsgruppen	

4.2.2 Øge antallet af værtsfamilier i Danmark til 250 ved at	Øge antallet af aktive og lokale frivillige	"Opgradere" 10 værtsfamilier til lokale ferie-børnsambassadører ved at gennemføre et seminar for disse hvert år medio september	
	Udvikle en mere smidig "forretningsgang" i forbindelse med godkendelse af ferieværter.	Ættere kontakt til kommuner og Rigspolitiet	
	Fastholde engagementet hos frivillige konsulenter med fuld kompensation for udlæg, samt finde nye.	Fastholde taxametertilskuddet samt ekstra tilskud for nye værtsfamilier	
	Udadvendt aktivitet (bl.a. feriemesse) Annoncering, pr-materiale, øvrigt pres-sarbejde	Skabe kontakt til 500 interesserede	
4.2.3 Øge antallet af danske og sydslesvigske udvekslings elever ved at	Intensivere kontakten til grundskoler ved at fastholde gæstelærerbesøg Skabe størst mulig spredningseffekt af gæstelærerbesøg Måltrettet seminar for lærere	145 elever fra DK 145 elever fra Sydslesvig Besøge 70 klasser 25 deltagere pr. år. Gennemføres i samarbejde med Feriebørn 2.0, som bærer udgiften til medgået arbejdstid mens overnatning og forplejning bæres af resultataftalen.	
4.2.4 Vedligeholde og udvikle hjemmesiden	Finde de gode historier	4 nye historier hver sommer/45-47	

4.2.5 Styrke Grænseforeningens lokalforeningers engagement	Udvikle målrettede værktøjer til arbejdet i marken	Give bedre redskaber til kontakter til lokale medier og møde folk i marken, f.eks. hjemmeside, Facebook, brochurer og artikler).	
I alt			21,7

4.3. Grænselandet og undervisning

Denne del af resultataftalen beskriver samarbejdet mellem Dansk Skoleforening og Grænseforeningen om ”Grænselandet og undervisning” som blev startet i 2006, som i årene 2011 og 2012 modtog projektstøtte fra Sydslesvigudvalget. Fra og med 2013 er dette område indarbejdet i Grænseforeningens resultataftale. Fra primært at være rettet mod ungdomsuddannelserne, har projektet i dag et videre fokus, hvor der også er kontakt til grundskolen og til flere videregående uddannelser.

Formål

”Grænselandet og undervisning” bidrager til at formidle viden om og skabe interesse for det dansk-tyske grænseland og det danske mindretal i Sydslesvig blandt børn og unge i Danmark. Aktiviteterne omfatter både en videreførelse af ”Elevambassadørerne” og en sammenkobling af denne aktivitet med forskellige pædagogiske initiativer i forhold til grundskole, efterskoler og ungdomsuddannelser i Danmark, herunder fortsat udvikling af digitalt undervisningsmateriale.

Baggrund

Elevambassadørerne

Elevambassadørprojektet (se www.elevambassadoer.com og projektets Facebookside) blev søsat i foråret 2006 i et samarbejde mellem Grænseforeningen og Duborg-Skolen med det dobbelte formål at skabe en større mindretalsbevidsthed hos de unge fra mindretallet og sikre et større kendskab til mindretallene og grænselandet hos unge i Danmark. I 2010 kom A P Møller Skolen med i projektet og i 2011 blev unge fra det tyske mindretals gymnasium i Aabenraa (Deutsches Gymnasium für Nordschleswig) inddraget i aktiviteten, dog således at Deutsches Gymnasium selv afholder diverse udgifter til elevernes uddannelse og deltagelse i besøg.

De elever, der melder sig til at være Elevambassadør, får en grundig uddannelse, herunder en indføring i grænselandets historie, mindretallets institutioner, og andet relevant i forhold til grænselandets udvikling. Der-

til kommer arbejdet med deres personlige historier og formidlingen af disse. En vigtig del af dette handler om at forholde sig til egen identitet, til at være dansk-tysk, to-sproget m.m. Endelig lærer de at facilitere workshops og andre former for aktiviteter.

Grupper af elevambassadører har været udsendt til enkelte folkeskoler og efterskoler, men primært til gymnasiale uddannelser i Danmark. Her fortæller grupperne som levende tekster om deres mindretalsliv, laver forskellige øvelser og indgår i dialog med de unge, som de besøger i Danmark. De er også med til at igangsætte og gennemføre workshops. Det har vist sig at berige begge parter. De unges personlige historier er med til at give en viden om og et indblik i det danske mindretal i Sydslesvig. Samtidig er historierne gode afsæt til debat om kulturmøder, identitet, fordomme, mindretalsrettigheder, demokrati og meget mere. Elevernes beretninger er også velegnede i et historisk perspektiv, ligesom de kan sættes i relation til andre nationale og etniske mindretal.

Møderne har vist, at de danske unge i mødet med ambassadørerne anstiller overvejelser om deres egen danskhed. Endelig har ung-til-ung møderne løftet vidensniveauet og skabt reel interesse for mindretallet hos elever på de forskellige uddannelsesniveauer.

Som sådan italesætter aktiviteten spørgsmålet om dansk identitet i en verden, der præges af globalisering på mange forskellige niveauer.

Sideløbende har Grænseforeningens pædagogiske konsulent taget en lang række nye initiativer i forhold til unge og ungdomsuddannelserne med det formål at oplyse om det danske mindretal i Sydslesvig, herunder gøre brug af elevambassadørerne. Især har der været fokus på udviklingen af tværfaglige forløb, temadage og tilbud om studieture til Sydslesvig. Der ud over er en række nye platforme taget i brug. Det gælder Folkemødet, Ungdommens Folkemøde og lignende festivaler, undervisnings- og læringsmesser, ungekonferencer og andre steder, hvor Elevambassadørerne kan være med til at synliggøre det danske mindretal og grænselandet.

Undervisningsmateriale

I 2009 udgav Grænseforeningen i samarbejde med Forlagt Columbus undervisningsbogen "Grænseland - krig og kulturmøde". Bogens 1. oplag er udsolgt. 2. oplag findes som e-bog og desuden findes der hos forlaget en tilknyttet hjemmeside med supplerende materiale.

Som en naturlig forlængelse af dette blev undervisningsportalen ietGrænseland.dk udviklet. Portalen gik i luften i efteråret 2015. "iet-Grænseland" sætter grænselandet og dets historie ind i en moderne kontekst, så eleverne kan se deres egen historie i den store historie. Portalen henvender sig til et bredt udbud af fag, men har især fokus på historie og

samfundsfag. Undervisningsmaterialet er udviklet, så det lever op til læreplanernes krav, og opgaverne er inddelt i temaer og markeret med de relevante fag. Flere af opgaverne lægger op til tværfaglige og flerfaglige samarbejder og passer derfor godt ind i den nye stx-reform.

”ietGrænseland” er ikke en grundbog, men indeholder en række opgaver, der skal give de unge mulighed for på en inspirerende måde at blive ført rundt i grænselandets historie og de mange spændende fortællinger grænselandet kan byde på.

<http://www.ietgraenseland.dk>

Aktiviteter for undervisere

Grænseforeningen har gennem en årrække afholdt kurser for både gymnasie- og grundskolelærere. Kurserne har ofte været velbesøgte og har efterfølgende affødt besøg ude på skolerne både af elevambassadører og grænseforeningens konsulenter.

Med sparerunder og ny stx-reform har det dog vist sig svært at trække undervisere af huse. I stedet er konceptet ”På rejse ietGrænseland” udviklet. Det er en temadag, der retter sig mod både elever og undervisere med foredrag, workshops og kursus. Det konkrete indhold og forløb aftales med den enkelte skole.

Desuden er der større fokus på at udvikle tværfaglige undervisningsforløb, der skal erstatte Almen Studieforbereelse. Dette sker primært i fællesskab med lærere fra faste samarbejdsskoler.

En anden måde at få kontakt til underviserne er ved deltagelse i undervisningsmesserne i København og Aarhus.

Efterskoler

Siden 2005 har Grænseforeningen i samarbejde med Efterskoleforeningen og Dansk Skoleforening arbejdet målrettet på at skabe større interesse blandt sydslesvigske unge for et efterskoleophold i Danmark efter 9. eller 10. klasse. Fra under 20 elever i 2005 er vi nu kommet op på ca. 65, svarende til ca. 13% af en ungdomsårgang, hvilket stadig er få sammenlignet med, at over 40% af en ungdomsårgang i Danmark kommer på efterskole.

Formålet er at styrke de unges kendskab til dansk sprog og kultur og give dem lejlighed til at knytte kontakt til jævnaldrende i Danmark. De unge sydslesvigeres tilstedeværelse på efterskolerne motiverer også skolerne til at inddrage emnet ”Det danske mindretal” i undervisningen. Samtidig har det kolossal betydning for udviklingen af de unges mindretalsbevidsthed at møde danske unge. Det er først i dette møde, at de unge sydslesvigerer for alvor opdager, at de har en særlig baggrund og identitet.

Arbejdet har bestået af følgende elementer:

1. Støtte til udgivelse af Lars Henningsens bog ”Sydslesvigungdom på danske efterskoler – før og nu”, der i 2007 udkom på Studiefællesskabet ved Dansk Centralbibliotek
2. Oprettelse af Anne Marie og Viggø Bønnerups Fond, som yder støtte til unge sydslesvigeres egenbetaling. Fonden har i øjeblikket en kapital på ca. 5.0 mio. kr., men den forventes i løbet af 2018 øget til ca. 12.0 mio. kr.
3. En række efterskoler tilbyder sydslesvigske unge at komme på to ugers gratis efterskoleophold i løbet af foråret for at give de unge en ide om, hvad en efterskole er.
4. Der afholdes hvert år et kursus for danske efterskolelærere, hvor mindretallet præsenteres ud fra forskellige vinkler. Kurset afsluttes altid med et møde med lærere fra fællesskolerne, hvor man indgår forskellige samarbejdsaftaler.
5. Der afholdes den 24. februar 2018 ”Efterskolernes Dag”, hvor en vifte af efterskoler præsenterer sig for unge sydslesviger og deres forældre.
6. Der arbejdes fortsat på at tilbyde hjemvendte sydslesvigske efterskoleelever et 24-timers seminar, hvor de unge orienteres om mulighederne for at engagere sig i mindretallets arbejde. Det er desværre alt for få, der kender til mulighederne, og det er synd i forhold til det engagement for fællesskabet, som de unge har udviklet under deres efterskoleophold set i forhold til mindretallets behov for engagerede unge i arbejdet. Det er planen at inddrage SdU i dette arbejde.
7. Vi har i 2015 og 2017 gennemført et pilotprojekt for elever i 7. klasse på Duborg-Skolen og Cornelius Hansen Skolen i Flensborg hvor eleverne besøger en dansk efterskole fra fredag morgen til lørdag middag, hvorefter de afhentes af deres forældre, der så også får en rundvisning og en orientering. Dette projekt vil blive væsentligt udbygget i skoleåret 2017-2018 til 200 sydslesvigske elever i 7. klasse og i 2018-2019 til 500 sydslesvigske elever i 7. klasse.

Arbejdet med at øge antallet af unge sydslesviger på danske efterskoler vil i kalenderåret 2018 indgå i Projekt Feriebørn 2.0, hvor der afsættes 25% af de arbejdsmæssige ressourcer til dette formål.

Planlagte aktiviteter

I 2019 vil vi videreføre de hidtidige aktiviteter med besøg på danske uddannelsesinstitutioner, festivaler og messer, produktion af undervisningsmateriale, udvikling af studieture/lejrskoler og andet relevant konsulentarbejde.

Elevambassadørerne

Der vil fortsat være fokus på elevambassadørernes personlige fortællinger om det at tilhøre, være vokset op og socialiseret ind i det danske mindretal i Sydslesvig. De vil også fortsat indgå i udviklingen af relevante aktiviteter og workshops til brug ved både eksterne og interne besøg. Det er hensigten, at de udsendte elevambassadørgrupper skal være sammensat således, at begge skoler er repræsenteret, og hvis muligt også en elev fra Deutsches Gymnasium. Desuden vil elevambassadørerne bistå med orientering og personlige fortællinger i forbindelse med besøg af elevgrupper fra Danmark på A.P. Møller Skolen og Duborg-Skolen.

Elevambassadørerne får den nødvendige uddannelse i starten af skoleåret efterfulgt af løbende kontakt og supervision.

For at kunne få flest mulige ungdomsuddannelsesinstitutioner i tale – og dermed skabe den nødvendige ramme for mødet mellem unge flertalsdanskere og mindretalsdanskere har Grænseforeningen fortsat fokus på sit pædagogiske arbejde på gymnasier og andre uddannelsesinstitutioner i Danmark. Der vil blive sat ind på forskellige platforme. Især vil der være fokus på den nye stx-reforms krav om samarbejde fagene imellem, fokus på kulturmøder og globalisering samt elevernes evne til at arbejde kreativt og innovativt.

Elevambassadørbesøg er gratis for den rekvirerende institution. Dermed sikres, at aftaler om besøg og informationsmøder om Sydslesvig ikke bliver gjort til genstand for økonomiske overvejelser og prioritering.

Ansvar er fordelt således, at Skoleforeningen tager sig af udvælgelse af ambassadørerne og den daglige kontakt med eleverne og koordinering i forhold til interne besøg og udsendelse. De indgår desuden i planlægningen og afviklingen af elevambassadørernes uddannelsesforløb.

Grænseforeningen har det overordnede ansvar for planlægning og gennemførelse af uddannelsesforløbene, koordinering af udsendelse af de unge (eksterne besøg), oplysningsarbejde overfor skolerne, planlægning af deltagelse i festivaler og messer samt vedligeholdelse af hjemmeside og projektets Facebook-sider.

Elevambassadørerne ledes og koordineres i Sydslesvig af to gymnasielærere ved hver af de to danske gymnasier. De står for udvælgelse af ambassadørerne, den daglige kontakt, interne besøg og fælles koordinering af projektet. Skoleforeningen har indarbejdet lønmidler til dækning af dette arbejde i foreningens resultataftale for 2019.

Der er kontakt til og samarbejde med det nye fællesskolefag Sydslesvig-Crew, så der skabes bedst mulig synergi mellem de to projekter.

Efterskoler

De ovenfor beskrevne aktiviteter i samarbejde med Dansk Skoleforening, Efterskoleforeningen og danske efterskoler gennemføres og søges i løbet af 2018 udvidet. Som nævnt bæres arbejdet hermed hovedsageligt af projekt Feriebørn 2.0.

Undervisningsmateriale

Undervisningsportalen ”IctGrænseland” er bygget op, så der løbende kan lægges nye opgaver op og laves opdateringer. Dette arbejde vil blive fortsat i 2019, så siden hele tiden er aktuel og lever op til både didaktiske og faglige krav. Der vil der være fokus på at tilpasse den til den nye stx-reform og desuden vil der blive gjort en særlig indsats for at fremme de tværfaglige elementer. Dette vil bl.a. ske i samarbejde med andre interessenter på området.

Aktiviteter for undervisere

Der vil blive sat fokus på at få udarbejdet forskellige tværfaglige forløb, der kan erstatte de tidligere AT-forløb. Især vil der være fokus på hvordan grænselandet og mindretallet kan indgå i studieretningsforløb med tysk og samfundsfag (+ historie).

Der vil blive arbejdet videre med konceptet ”På rejse IctGrænseland”. På baggrund af de indhentede erfaringer, vil der blive arbejdet videre med både temaer og workshopmetoder.

Grænseforeningen vil være til stede på både Læringsmessen i København og Skolemessen i Aarhus. Ønsket er at skabe et bredere samarbejde om en fælles stand mellem relevante samarbejdspartnere i grænselandet med henblik på at synliggøre 2020-jubilæet.

Foredrag og workshops for elever

Grænseforeningens konsulenter kommer ud på skolerne og holder foredrag og/eller afvikler workshops. Det kan være både i en enkelt klasse eller for en større gruppe elever. Besøgene vil oftest være i samarbejde med eller som supplement til elevambassadørernes besøg.

Vi har gennem de senere år kunnet registrere en vækst i interessen for at besøge grænselandet. Grænseforeningens konsulenter hjælper med at planlægge og afvikle sådanne ture. Det kan være både faglige ture og introture. Desuden er der et samarbejde med Jaruplund Højskole om at tilbyde studieture.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.
4.3.1 Uddanne elevambassadører	Arrangere to uddannelsesseminarer i efteråret 2018	70 deltagende elevambassadører på 1. kursus, 50 på 2. kursus.	
4.3.2 Elevambassadører møder danske unge	Sikre kendskab til projektet og dets indhold. Sikre grundlaget for de unges aktiviteter. Koordinere bestilling og udsendelse Hjælpe med besøg i Sydslesvig Deltage i koordineringsmøder	Møde med mindst 1.000 unge fra ungdomsuddannelser i Danmark. Møde med 400 unge fra andre uddannelser. Møde med danske unge i forbindelse med festivaler og messer.	
4.3.3 Gennemføre konsulentbesøg med foredrag og workshops på uddannelsesinstitutioner.	Sikre kendskabet til tilbuddene. Udarbejde foredrag og workshops	Kontakt til mindst 500 elever på udd. institutioner gennem foredrag og workshops	
4.3.4 Øge antallet af sydslesvigske unge på danske efterskoler	Øge kendskabet ved: at stimulere samarbejde mellem Skoleforeningen og Efterskoleforeningen etablere netværk af tidligere efterskolelever i Sydslesvig Flere på gratis 2-ugers ophold Gennemføre "Efterskolernes Dag" i Sydslesvig den 23/2 2019	Afholde mindst to fælles møder på lederplan Afholde "velkommen hjem" seminar for unge i sept. 2018 Ingen konkret målsætning Øge deltagerantallet af sydslesvigske forældre	

<p>4.3.5 Udvikle og gennemføre aktiviteter rettet mod undervisere i Danmark</p>	<p>Udvikle temaforløb og gennemføre rådgivnings- og konsulentopgaver.</p> <p>Udbrede kendskabet til Grænseforeningens undervisningstilbud.</p> <p>Kursusvirksomhed for efterskolelærere og lærere ved de danske skoler</p>	<p>Udvikle og afprøve nye tværfaglige forløb i samarbejde med tre gymnasier.</p> <p>Arrangere/koordinere studiebesøg el.lign. i grænselandet</p> <p>Arrangere mindst et dagsseminar for undervisere.</p> <p>Et to-dages kursus i samarbejde med Efterskoleforeningen</p>	
<p>4.3.6 Udbrede kendskabet til de forskellige tilbud til uddannelsesinstitutioner</p>	<p>Kontakt til grundskoler og ungdomsuddannelser/ undervisere</p> <p>Kontakt til andre uddannelsesinstitutioner</p> <p>Udarbejde informationsmateriale til de relevante institutioner</p> <p>Bruge sociale medier</p>	<p>Kontakt til mindst tre faglige foreninger</p> <p>Kontakt med undervisere fra 8 forskellige institutioner</p> <p>Deltagelse i mindst to messer/festivaler</p>	
<p>4.3.7 Gøre det nemt og tilgængeligt for undervisere at inddrage grænselandet i undervisningen</p>	<p>Opdatere og videreudvikle undervisningsmaterialet ”I et Grænseland”.</p> <p>Øge portalens tværfaglige funktion ved at inddrage flere fag.</p> <p>Samle relevante links, artikler, litteratur m.m.</p> <p>Sikre grænselandet også indgår i mere</p>	<p>Lægge min. 25 nye opgaver op</p> <p>At hjemmesiden har mindst 500 brugere og 1.200 sidevisninger.</p>	

	generelt undervisningsmateriale.		
I alt			26,0

4.4 13. årgangs besøg i København

Denne del af resultataftalen beskriver samarbejdet mellem Dansk Skoleforening og Grænseforeningen om ”13. årgangs besøg i København”, som blev indledt i 2007, som i 2012 fik projekttilskud fra Sydslesvigudvalget og som fra og med 2013 har været indarbejde i Sydslesvigudvalgets resultataftale med Grænseforeningen.

Formål

Aktiviteten har til formål at give alle afgangselever fra Duborg-Skolen og A.P. Møller Skolen mulighed for at besøge den danske hovedstad. Besøget har både et socialt og et oplysende formål. Det er elevernes sidste tur sammen i deres tid i det danske skolesystem i Sydslesvig og desuden en mulighed for at være sammen på tværs af klasser og de to skoler. Det oplysende element kan variere. Det kan indeholde studieinformation, møde med danske politikere, virksomhedsbesøg, relevante oplæg/foredrag og ture, der er med til at øge kendskabet til København.

Baggrund

På foranledning af Grænseforeningen har Duborg-Skolens 13. årgang siden 2007 været inviteret på en 3-dages tur til Danmark forud for deres studentereksamen. Siden 2012 har også afgangselever fra A.P. Møller Skolen deltaget.

Arrangementerne har været succesfulde i den forstand, at de institutioner, politikere og erhvervsfolk, som har været værter, alle har været begejstrede for eleverne – selvfølgelig ud fra forskellige motiver: fx et ønske om at bjærge studerende til netop deres institution eller et ønske om

at lokke studenterne til Danmark, fordi de tydeligt fremstår som en resource for det danske samfund.

For eleverne har succes især ligget i det sociale samvær. Desuden har de gennem besøgene fået gode og relevante informationer, der ifølge deres egne udsagn har været givende både i forhold til studievalg og et bedre kendskab til Danmark. Samtidig har eleverne været fremragende formidlere af Sydslesvig og sydslesvigske forhold til modtagerne i Danmark.

Omfang og indhold

Turen strækker sig over 2 dage og transporten sker med bus (afgang tidlig morgen dag et og hjemkomst sen aften dag to) i forårssemestret (januar-april) med overnatning på vandrerhjem.

Da mange af de unge sydslesvigere påtænker at studere i Danmark, er mindst et af programpunkterne et studieorienteret besøg. Der kan være på Copenhagen Business School, Københavns Universitet, Roskilde Universitet, Danmarks Tekniske Universitet eller et University College.

Et vigtigt element er et besøg på Christiansborg. Besøget er blevet kombineret med afholdelse af en konference, hvor politikere har haft god mulighed for at komme i dialog med de unge. Besøget og muligheden for at komme til orde betyder meget for de unge. Disse arrangementer har også givet medlemmer af Sydslesvigudvalget mulighed for at synliggøre relevante problemstillinger i forhold til det danske mindretal.

Dansk Skoleforening og Grænseforeningen ser 13. årgangs besøg i København som et vigtigt led i kontakten mellem det danske mindretal og Danmark. Der er ingen tvivl om, at besøget betyder meget for de unge. Hvad der er det vigtigste for dem varierer meget. Men de får stort set alle noget nyt med hjem.

For Grænseforeningen giver besøget en god kontakt til de unge og en mulighed for at synliggøre foreningens forskellige aktiviteter, som de unge, når de flytter til Danmark for at studere, kan engagere sig i.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.
4.4.1 Gennemføre årligt besøg for afgangselever fra Duborg-Skolen og A.P. Møller Skolen i København	Give afgangseleverne mulighed for at besøge København. Give alle noget ny viden med hjem Give det officielle Danmark mulighed for at møde min-	200 deltagere	5,3

	dretallets unge		
I alt			5,3

5. Bevilling, resultatvurdering og regnskabsaf-læggelse

5.1. Bevilling

Sydslesvigudvalget yder i 2019 et samlet driftstilskud til Grænseforenin-gen på i alt **3.355.000 kr.**, jvf. nedenstående detailbudgetter:

5.1.1 Grænseforeningens kommunikation	1.583.000
5.1.2 Sydslesvigske Børns Ferierejser – Elevudveksling	726.000
5.1.3 Grænslandet og undervisning	869.000
5.1.4 13. årgangs informationsbesøg i København	177.000
I alt	3.355.000

5.1.1 Bevilling til oplysning i Danmark om grænselan-dets forhold (1.000 kr.)

Løn	701
Kørsel m.v.	40
Freelance (journalister og fotografer)	150
Teknik	61
Trykning inkl. moms	387
Porto	175
Optimering af hjemmeside	69
I alt	1.583

5.1.2 Bevilling til Sydslesvigske Børns Ferierejser – Elevudveksling (1.000 kr.)

Løn	448
Kørselsgodtgørelse	72
Rejsegodtgørelse arbejdsgruppe	15

Arbejdskapital lokalkomiteer (efter objektive kriterier)	60
Fremstilling af pr-materiale	10
Porto	2
Annoncering i lok. medier styret af lokale konsulenter	20
Andre udadvendte aktiviteter	49
Seminar friskoler	35
Seminar til "opgradering" af ferieværter	15
I alt	726

5.1.3 Bevilling til Grænselandet og undervisning (1.000 kr.)

Løn	530
Rejseudgifter	28
Ambassadørudsendelse	45
Uddannelse	110
Diverse materialer	6
Informationsopgaver (hjemmeside, udsendelse m.m.)	40
Messer og festivaler	30
Seminar/konference	10
Efterskoleprojekt	50
Undervisningsforløb, temadage og workshop	20
I alt	869

5.1.4 Bevilling til 13. årgangs informationsbesøg i Danmark (1.000 kr.)

Lønomkostninger	52
Bustransport til København	57
Overnatning	51
Lokaleleje, oplægsholdere	14
Diverse	3
I alt	177

5.2. Udbetaling

Driftstilskuddet til Grænseforeningen afholdes af § 21.91.01. Danske Kulturelle anliggender i Sydslesvig. Grænseforeningen modtager tilskuddet i fire rater, der udbetales forud.

5.3. Ikrafttrædelse

Aftalen træder i kraft den 1. januar 2019 og løber indtil den 31. december 2019, hvor aftalen ophører med mindre andet aftales. Efter enighed mellem aftalparterne kan der justeres i aftalens opgaver i aftaleperioden. Jf. Sydslesviglovens § 21 har Grænseforeningen pligt til at indberette opståede ændringer i deres virke, der har betydning for, om støtten anvendes

eller vil blive anvendt til formålet, til Sydslesvigudvalget og under-
visningsministeren.

5.4. Resultatvurdering og opfølgning

Årlig vurdering af resultatkrav og mål

Grænseforeningen skal for 2019 til Sydslesvigudvalget og kulturministe-
riet udarbejde og fremsende en årsrapport, herunder et årsregnskab samt
et revisionsprotokollat, med oplysninger om tilskuddet fra Kulturmini-
steriets anvendelse senest 1. juni 2020.

Sammen med årsregnskab og revisionsprotokollat indsendes ledelsens
stillingtagen. Ledelsens stillingtagen skal være underskrevet af ledelsen.
Af ledelsens stillingtagen skal det fremgå, hvordan ledelsen forholder sig
til revisors eventuelle anbefalinger og kritiske bemærkninger i revisions-
protokollatet for det pågældende år.

Kulturministeren afgiver en opfølgingsrapport til Sydslesvigudvalget
om de modtagne årsrapporter med en vurdering af, om driftstilskuddet
er anvendt i overensstemmelse med udvalgets afgørelse, jf. Sydslesviglo-
vens § 19. Den samlede målopfyldelse drøftes på et årligt møde mellem
Sydslesvigudvalget og bestyrelsen for Grænseforeningen. Drøftelsen
tager særlig sigte på vurderingen af opfyldelsen af resultatkrav, hvor
målupfyldelsen beror på en konkret og/eller skønsmæssig vurdering.

Halvårlig status

Som led i Sydslesvigudvalgets tilsyn skal Grænseforeningen derudover
aflevere en halvårsstatus, som skal være Sydslesvigudvalget i hænde se-
nest d. 15. juli 2019. Denne halvårsstatus skal indeholde en foreløbig
afrapportering på de opstillede mål, samt på foreningens virke generelt.

Bekræftelse af igangværende aktivitet

Endvidere skal Grænseforeningen senest to uger forud for hver tilskuds-
udbetaling til Sydslesvigudvalgets sekretariat fremsende en bekræftelse
på, at aktiviteten fortsat er i overensstemmelse med de i aftalen indehold-
te mål- og resultatkrav, jf. Sydslesviglovens § 12 stk. 7.

5.5. Genforhandling

Genforhandling af aftalen kan finde sted ved væsentlige ændringer af det
grundlag, hvorpå kontrakten er indgået, når der foreligger væsentlig mis-
ligholdelse fra en af aftalparterne og i øvrigt når parterne er enige her-
om, jf. Sydslesviglovens bestemmelser herom.

5.6. Regnskab og revision

Årsrapport og revisionsprotokollat skal være forsynet med bestyrelsen
for Grænseforeningens originale underskrifter. Årsrapporten udarbejdes
i henhold til bekendtgørelse om regnskab for, revision af og indhentning
af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v., der modtager til-
skud fra Sydslesvigudvalget nr. 1594 af den 14. december 2015.

5.7. Misligholdelse/opfølgning

Sydslesvigudvalget kan træffe afgørelse om, at tilskud helt eller delvis tilbageholdes, jf. Sydslesviglovens § 20 stk. 2

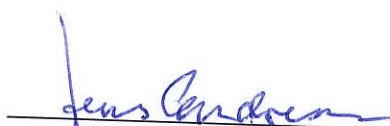
5.8. Opsigelse

Opsigelse i forbindelse med misligholdelse af kontrakten kan ske med henvisning til § 20 i Sydslesvigloven.

Flensborg, den 18. januar 2019

Anni Matthiesen
Formand for Sydslesvigudvalget

Jens Andresen
Formand for Grænseforeningen

Bilag 1.

Anvendt regnskabspraksis

Ved regnskabsaflæggelsen anvendes følgende regnskabsprincipper, der er uændrede i forhold til foregående år:

Indtægter

Medlemskontingenter, bidrag, arv, gaver og renteindtægter indtægtsføres i resultatopgørelsen i det år, hvor beløbene indgår til foreningen. Ubenyttede bidrag til bestemte formål overføres til kommende år og holdes adskilt fra foreningens egenkapital.

Udgifter

Udgifter medtages i resultatopgørelsen i det år, de vedrører. Anskaffelser af driftsmidler m.v. udgiftsføres fuldt ud i anskaffelsesåret.

Værdipapirer

Beholdning af officielt noterede værdipapirer, herunder værdipapirer m.v. hidrørende fra i årenes løb oplagte gaver/arvemidler til fri rådighed, optages i balancen til kursværdi på statustidspunktet. Såvel realiserede som urealiserede kursgevinster og -tab indgår i resultatopgørelsen.

Ejendomme

Ejendomme optages i balancen, fra og med 2014, til opgjort anskaffelsessum med fradrag af lineære afskrivninger over en forventet ejer-tid/brugstid på 50 år af forskellen mellem opgjort anskaffelsessum og

en forventet restværdi, anslået til 0 % af den opgjorte anskaffelsessum.
For så vidt angår ejendomme som er solgt eller sat til salg på tidspunktet
for regnskabsafleggelsen optages disse til det opgjorte eller forventede
salgsprovenu.

Bilag 2

Grænseforeningens handlingsplan for 2018

Intern aktivitet

Servicere sendemandsmøde, bestyrelse og udvalg samt formandskab.

Intensivere og konkretisere debatten om Grænseforeningens fremtidsperspektiver efter 2020.

Støtte og servicere foreningens lokalforeninger bedst muligt, herunder gennemføre fire årlige lokalforeningsmøder, redigere og udsende programmer, administrere medlemsdatabase, stå for kontingentopkrævning, kalender m.v.

Udsende nyhedsbreve jævnligt til lokalforeninger

Understøtte lokalforeningernes brug af medlemsdatabase.

Støtte og servicere lokalforeningernes arbejde for at hverve nye medlemmer, herunder fortsat udvikle og vedligeholde en såkaldt ”festival-kit”

Styrke indsatsen for bedre kontakter mellem Grænseforeningens lokalforeninger og foreninger i Sydslesvig

Udarbejde og afrapportere resultataftaler

Fortsat tilpasse økonomistyring og regnskabsaflæggelse

I samarbejde med legat- og fondsbestyrelserne administrere og udarbejde regnskaber for 31 legater og fonde

Fortsat vurdere fondes og legaters relevans ud fra størrelse og formål

Administrere Arveprins Knuds Kollegium i samarbejde med kollegianerne

Fastholde samarbejdet i de nationale foreningers netværk

Ekstern oplysende aktivitet

Udgive Grænsen seks gange årligt

Udgive informationsbrochure om Grænseforeningen

Udgive informationsbrochure om ferieborn, Elevambassadører og Kulturmødeambassadører.

Udarbejde pressemeddelelser

Udsende nyhedsbreve

Yderligere arbejde for, at www.graenseforeningen.dk bliver porten til hele foreningens hjemmesidekompleks.

Optimere Grænseforeningens synlighed på sociale medier.

Deltage i Folkemødet på Bornholm

Telt med aktiviteter i samarbejde med SSF/Det danske mindretal og Sydslesvigudvalget. Fastholde samarbejdet med Grundtvigsk Forum, Efterskoleforeningen og Dansk Friskoleforening.

Deltage i og synliggøre Grænseforeningen ved Årsmøderne i Sydslesvig, Ungdommens Folkemøde i København, Feriemessen i Herning, Historiske Dage i København, Skolemessen i Aarhus og Danmarks Læringsfestival i København. Hvor det er muligt, inddrages lokalforeninger i disse aktiviteter. Hver enkelt af aktiviteterne forudsætter et stort og grundigt forberedelsesarbejde, god intern kommunikation med lokalforeninger og netværk samt præcision med aftaler og logistik.

Gennemføre en uges højskolekursus i samarbejde med Rødding Højskole den 2. – 8. september 2018.

Intensivere samarbejdet med de sydslesvigske organisationer og Det sydslesvigske Samråd, hvor det er relevant, herunder planlægge og gennemføre det årlige delegationsbesøg i København.

Intensivere samarbejdet med Dansk Folkeoplysnings Samråd, Grundtvigsk Forum, Efterskoleforeningen, Dansk Friskoleforening og andre folkeoplysende foreninger med henblik på at styrke foreningens folkeoplysende arbejde om det danske mindretal.

Fastholde og udvikle Kulturmodeambassadørkorpsset, herunder rekruttere og uddanne KMA'ere, gennemføre dialogmøder og synliggøre aktiviteterne maximalt.

Fortsætte samarbejdet med de journalistiske kandidatuddannelser på Syddansk Universitet og Flensborg Avis.

Aktiviteter i forbindelse med det kommende Genforenings-jubilæum

I samarbejde med 2020-sekretariatet under ledelse af Simon Faber støtte, at markeringen af 100-året for Genforeningen i 2020 bliver stærkt forankret i Sønderjylland, men også landsdækkende og fremadrettet.

Støtte lokale aktiviteter i forbindelse med 2020-markeringen.

Arbejde for, at historien bliver fortalt, men på en måde så den bliver vedkommende for nutidens mennesker og således, at et stort antal danskere får et grundigere kendskab til de særlige historiske forhold og aktuelle muligheder i grænselandet.

Konkret arbejdes der med følgende aktiviteter:

Konference i Den Sorte Diamant den 10. januar 2020

Skabe kommunal opmærksomhed på alle genforeningssten

Udskrive en konkurrence for en genforeningssang

Udvikle et brætspil med fokus på Genforeningen

I samarbejde med Det danske Spejderkorps arrangere et større arrangement ved Genforeningssten

I samarbejde med SSF arbejde for at Genforeningen m.v. bliver indarbejdet i flest mulige grundlovstaler.

Udvikle Genforeningsbroderiet

Undervisning og børn og unge

Realisere aktiviteter i henhold til Sydslesvigudvalgets bevillinger:

Gennemføre 13. årgangs informationsbesøg i København

Styrke Sydslesvigske Børns Ferierejser gennem projektbevilling fra Sydslesvigudvalget.

Styrke udvekslings- og mødeaktiviteter

Fastholde og udvikle indsatsen for at synliggøre grænselandet i grundskole og ungdomsuddannelser ved hjælp af undervisningsmateriale, Elevambassadører, foredrag og kurser, efterskoleaktiviteter og muligheden for at tage 10. kl. på en dansk skole i Sydslesvig. Herunder øge interessen hos danske skoler og uddannelsesinstitutioner for lejrskole- og studieophold i Sydslesvig.

Videreudvikle og formidle undervisningsmaterialet I et Grænseland, herunder bearbejdning af dele af hjemmesiden til brug på tyske uddannelsesinstitutioner i Slesvig-Holsten.

Fastholde og udvikle samarbejdet med Dansk Skoleforening og Efterskoleforeningen om at motivere og støtte flere unge sydslesvigere til at tage på danske efterskoler.

I samarbejde med SdU gennemføre et weekend-seminar for hjemvendte sydslesvigske efterskoleelever.

Fortsætte samarbejdet med Dansk Skoleforening og Daneverke Museum om etablering af en besøgstjeneste på museet.

Støtte Grænseforeningens Ungdom (GFU) som et samlende netværk med unge fra alle Grænseforeningens aktiviteter.

I samarbejde med GFU sikre, at unge fra Grænselandet deltager i Roskilde Festival

I samarbejde med MINO Danmark arbejde for etablering af Løgumkloster Ny Højskole

Internationale aktiviteter

Etablere et langt kursus på Jaruplund Højskole for unge fra europæiske mindretal.

Støtte forsøg på at synliggøre nationale mindretal som brobyggere i Europa

Deltage i FUEN's årlige konference